

STIHIRAR PROSOMIC

TRIOBUL

DUMINICA STĂLPĂRIILOR

Tălmăcirea s-a făcut ținând canoanele imnografiei bisericesti

CUVENITĂ LĂMURIRE

Stihiri prosomice este adaptarea pe limba noastră a originalului *στιχηρὰ προσόμοια*, evitând înapoi slavonismul *podobie* sau, în context *podobnice*, care nu a spus nimic nu numai nouă, ci nici celor din limba cărora provine și a cărui etimologie sau simplă explicație nu este la îndemâna românilor, pe de o parte, iar pe de alta, a merge direct la izvoare este, fără îndoială, calea cea mai corectă și sigură, atât filologic, cât și liturgic.

Formularea *stihiri prosomice* (mai veche – *prosomiace*) am adoptat-o doar în titlu din dorința de a împământeni un concept și nu un termen, iar conceptul să-l explicăm, să-i expunem conținutul ideatic, precum și importanța liturgică. În slujba propriu-zisă am folosit o formulare cât mai românească posibil, care să fie pe înțelesul tuturor, dar care să își împlinească rolul tipiconal.

Nădăjduim că, după ce conceptul va fi asimilat în cultura noastră bisericească, se va găsi un termen românesc potrivit. În momentul de față favorit și chiar folosit de unii ar fi *asemănândă* sau *stihiri asemănânde*, dar, după cum poate observa orice român, acum acest termen are o rezonanță neobișnuită, străină tocmai pentru că el nu poartă conținutul ideatic liturgic pe care ar trebui să-l redea. Însă, așa cum se întâmplă întotdeauna, vorbitorii, utilizatorii vor decide de-a lungul vremii.

Un alt aspect foarte important care trebuie să-l conștientizăm este că ceea ce numim noi simplu *slujbă* este de fapt numai *textul* slujbei sau, mai bine zis, textul imnelor care sunt cuprinse în slujbă, iar aceste imne – imn=text+melodie – alcătuiesc cuprinzătorul gen imnografic, alcătuit, la rândul său, din mai multe specii/feluri de imne, care pot fi clasificate după mai multe criterii.

Așadar, ținând seama de toate aceste precizări, o posibilă și, desigur, neîndestulătoare definiție a *stihirii prosomice* ar fi: specia genului imnografic alcătuită după un model, adică asemănătoare (*προσόμοιον-prosomia*) cu o altă stihiră care s-a impus în conștiința Bisericii drept însoțită de Duhul Sfânt. Are, prin urmare, o structură prozodică fixă, după stihira pe care o copiază (același număr de silabe, iar accentele cuvintelor cad în același loc). Este, și în aceasta constă aspectul cel mai important, și o formă aparte de rugăciune, fiindcă psalmodiind un imn purtător de Duh, așa cum a ieșit din mâinile sfinților imnografi, mintea noastră, atât a psaltului, cât și a celui care ascultă, are mai multe proptețe, are cele mai favorizante condiții să intre în legătură nemijlocită cu însăși inspirația originară. Stihira după care a fost alcătuită (numită în actualele cărți de slujbă prin sintagma *însuși glasul*) este indicată la început. Sunt cele mai iubite în Biserică pentru că sunt cele mai ușor de învățat și pot fi cântate de oricine, nu numai de psalții specializați. Prin ele o slujbă are șansa să iasă bine și fără prezența unui psalt bun. Exemplu grăitor, dar din păcate unic, este slujba Prohodului Domnului, care se cântă în Vinerea Mare. Se mai numesc *podobii* sau *asemănânde*.

Considerăm că până la publicarea unui *Prosomier* românesc, care va fi un reper comun tuturor, numirea *prosomiei* originale, în grecește, este de neapărată trebuință.

Melurghisirea: Ilie Rareș Cîmpean

Tehnoredactarea: Mihai Telescu

Icoana: Răzvan Bădescu

DUMINICA STĂLPĂRILOR

LA UTRENIE

După catisma întâi, se dealna, glasul al 4-lea, asemenea cu:

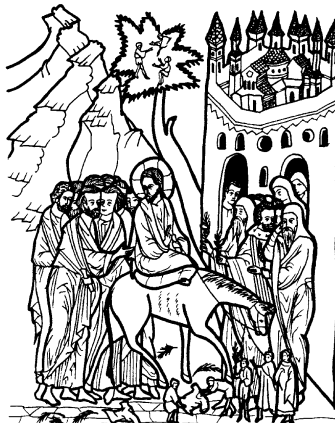
Spăimântatu-s-a Iosif... (Κατεπλάγη Ἰωσήφ)

**Cu stâlpi duhovnicești' sufletul nostru curățind,
precum pruncii pe Hristos' să-L lăudăm cu mare glas,
strigându-I astăzi Stăpânului cu credință: „Binecuvântat' ești, Mântuitorule,
Cel ce ai venit' să-l mântuiești pe Adam
nou Adam făcându-Te duhovnicește,' binevoind Tu, Cuvântule,
Cel care toate' spre folosul nostru' le-ai rânduie, slavă Ție!"**

Slavă..., Și acum..., glasul al 4-lea, asemenea cu:

Arătatu-Te-ai astăzi... (Ἐπεφάνης σήμερον)

**Pe cel de patru zile mort' din groapă, Doamne,' înviindu-l, Bunule,
pe toți să-Ți strige-ai învățat,' ținând în mână stâlparile:' „Tu, Cel ce vii,
binecuvântat ești!"**

După catisma a doua, sedea, glasul al 4-lea, asemenea cu:

Spăimântatu-s-a Iosif... (Κατεπλάγη Ἰωσήφ)

**Lacrimi tainic la mormânt' pentru-al Tău prieten ai vărsat
și din morți ai înviat' pe Lazăr, cel ce zăcea mort,
milă arătându-i prin dragostea Ta de oameni.**

**Iar pruncii-nțelegând astăzi venirea Ta' mulțime au ieșit, Mântuitorule,
ținând stâlپări în mâinile curate' și „Osana” cu mare glas strigând;
binecuvântat ești,' că ai venit' să mântuiești lumea.**

Slavă..., Și acum..., glasul 1, asemenea cu:

Piatra fiind pecetluită... (Τὸν λίθον σφραγισθέντος)

**Cântați, dar, dimpreună,' voi, neamuri și popoare,' că al înțereștilor cete
Stăpân pe mânz Se urcă' și vine voind ca pe vrăjmași
prin Cruce să-i zdrobească lămurit.' De aceea și pruncii azi cu stâlپări
Îi strigă-ntr-un glas cântarea:' „Slavă Ție, Celui ce-ai venit biruitor,
slavă Ție, Mântuitorule,' slavă Ție, Dumnezeului nostru,
Cel ce binecuvântat ești!”**

După Polieleu, sedea, glasul al 8-lea, asemenea cu:

Porunca cea cu taină... (Τὸ προσταχθέν)

**Cel ce pe mânz și scaun heruvimic' pentru noi șade și spre Patima de voie
merge, azi de la pruncii evreiești aude,
cu ramuri și cu stâlپări, strigând: „Osana!”,
iar ceilalți zicând: „Fiule-al lui David,' să îi mântui grăbește-Te
pe cei pe care i-ai zidit,' că pentru aceasta ai venit,
ca să cunoaștem slava Ta.”**

La Utrenie. Întâiul rând de Sedelne.
Glasul al 4-lea. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Glas

(II)
C u stâl pări du hov ni cești su fle tul nos tru cu ră țind
 pre cum pru un ci ii pe Hris tos să-L lă u dăm cu ma re glas
 stri gân du-I as tăzi Stă pâ nu lui cu u cre di i in ță Bi ne
 cu vân tat ești Mân tu i to o ru le Ce el ce e ai
 ve nit să-l mân tu ie ești pe A dam nou A dam fă cân du
 Te du hov ni ce eș te bi ne vo ind Tu u Cu vân tu u
 le Cel ca a re toa a a te spre fo lo o sul no o
 (II)
 os tru le-ai rân du it sla a vă Ți i i i e

Slavă. Și acum.

Glasul al 4-lea. Ἐπεφάνης σήμερον.

Glas

(B) (II) (B)
P e cel de pa a tru zi le mort din groa pă Doa a
 a am ne în vi in du-l Bu nu le pe toți să-Ți stri

ge-ai în vă țat ^(N) ți nând în mâ nă stâl pă ri le Tu Cel ce vi ii
 bi ne cu vân ta a at e ești

Al doilea rând de Sedelne.
 Glasul al 4-lea. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Glas ^{Δι} ^σ

^(II) La crimi tai nic la mor mânt pen tru-al Tău prie ten ai văr sat
 și din mo orți a ai în vi at pe La zăr cel ce ză cea mort
 mi lă a ră tân du-i prin dra gos tea Ta a de oa a a meni iar
 prun cii-n țe le gând as tăzi ve ni i rea Ta mul ți
 i me e au ie șit Mân tu i to o ru le ți nând stâl
 pări în mâi ni le cu ra a te și O sa na cu ma a re
 glas stri i gând ^(Δ) bi ne cu u vân ta a at ești că ă ă
^(II) ai ve e nit să mân tu ie e ești lu u u u mea

Slavă. Și acum.

Glasul 1. Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

Glas $\frac{9}{9}$ Πα 9

C^(II) ân tați dar dim pre u nă voi nea muri și po poa a re că al
 în ge reș ti lor ce te Stă pân pe mânz Se u ur că și vi
 i ne vo ind ca pe vrăj mași prin Cru ce să-i zdro beas că lă mu rit
 de a ce ea și pru un cii azi cu stâl pări Îi stri gă-n tr-un glas
 cân ta a rea Sla vă Ți e Ce lui ce-ai ve nit bi ru i tor
 sla a vă Ți i e Mân tu i to ru le sla vă Ți e Dum ne
 ze u lui no os tru Cel ce bi ne cu vân ta a a at ești

Sedealna după Polieleu.
 Glasul al 8-lea. Τὸ προσταχθέν.

Glas λ̣ ϣ̣ Nη ϣ

^(N)
C el ce pe mâ ânz și sca un he ru vi i i mic pen
 tru noi șa a de și spre Pa ti ma de vo o o ie mer
 ge azi de la prun cii ^Δ e vre iești a u de ^γ cu ra a
 muri și cu stâl pă ări stri gând O sa na ^Δ iar ce ei lalți zi
 când Fi i u le-al lui Da vid ^Δ să îi mân tu ui gră beș te Te ^γ
^(Γ)
 pe cei pe ca re e i-ai zi dit ^Γ că pen tru-a ceas ta ^(Δ)
^(N)
 ai ve e nit ^Δ ca să cu noa aș te em sla a va a Ta ^γ